

Managementul serviciului spitalicesc

Nina Globa

MMSP, asistent universitar

Subiecte în discuție

- ▶ Definirea și generalități privind conceptul de spital.
- ▶ Factorii ce determină importanța spitalelor în cadrul sistemelor de sănătate.
- ▶ Funcțiile spitalului.
- ▶ Clasificarea spitalelor.
- ▶ Tipurile de spitalizare.
- ▶ Calitatea serviciilor medicale.
- ▶ Elemente de management spitalicesc.
- ▶ Indicii de analiză a activității staționarului.

Spitalul - Definiție

- ▶ Spitalul reprezintă o instituție medicală de staționar, echipată pentru a acorda în continuu servicii medicale și de îngrijire, de diagnosticare, tratare și reabilitare bolnavilor și răniților, de regulă, în legătură cu starea sănătății sau necesitatea intervențiilor chirurgicale, și dotată cu personal medical pregătit, dintre care cel puțin unul este medic.

Definiția OMS

Spitalul - alte Definiții

- ▶ Spitalul este partea cea mai importantă, vizibilă și costisitoare a sistemelor de sănătate de pretutindeni.

J. Martin, 1992

- ▶ Spitalul este unitatea sanitară cu paturi, de utilitate publică, cu personalitate juridică, publică sau privată, cu scop patrimonial sau nepatrimonial, ce asigură servicii medicale de specialitate, servind ca centru de instruire a personalului medical.

Factorii ce determină importanța spitalelor în cadrul sistemelor de sănătate

- ▶ Spitalele reprezintă un factor cheie ce determină sănătatea populației
- ▶ Ele reprezintă elementul de bază și o verigă importantă a sistemului de sănătate
- ▶ Cheltuielile spitalelor constituie 50-70% din bugetul pentru sănătate, ele fiind un important actor economic al regiunii.
- ▶ Spitalele sunt principalii angajatori ai personalului medical, în ele activează cele mai calificate cadre medicale (circa 50% medici și 75% asistente medicale)
- ▶ În spitalele mari are loc, pe lângă activitatea medicală, o intensă activitate didactică și științifică

Funcțiile spitalului

A. Tratarea bolnavilor

- Tratatamentul în staționar, ambulatoriu și de o zi
- Tratatamentul programat și de urgență
- Reabilitarea medicală

B. Funcție didactică și de formare

- Învățământul mediu de specialitate
- Învățământul superior
- Instruirea postuniversitară prin rezidențiat
- Formarea continuă

Funcțiile spitalului

C. Funcție științifică:

- Cercetări fundamentale
- Cercetări clinice
- Cercetări în domeniul sănătății publice
- Cercetări în domeniul managementului organizațional, financiar, calității, performanței etc.
- Cercetări didactice

D. Angajator al forței de muncă/ crearea locurilor de muncă

- Personal medical
- Personal nemedical
- Solicitarea serviciilor din exterior

Funcțiile spitalului

E. Suport oferit sistemului de sănătate

- Loc de trimitere a pacientului
- Activitate de coordonare profesională
- Activitate de conlucrare cu AMP, AMU etc.

F. Funcție socială

- Indicator al activității statului
- Simbol politic
- Loc de desfășurare a ajutorului social
- Loc de concentrare profesională
- Obiect al mândriei naționale.

Clasificarea spitalelor

I. În funcție de teritoriu

- a. Spitale republicane
- b. Spitale municipale
- c. Spitale raionale

II. În funcție de importanță

- a. Spitale de nivel terțiar (importanță națională sau regională)
- b. Spitale de nivel secundar (departamentale, raionale, municipale)
- c. Spitale de nivel primar (spitale locale)

Clasificarea spitalelor

III. În funcție de modul de înființare și organizare și forma de proprietate

- a. Spitale publice
- b. Spitale private
- c. Spitale mixte

IV. În funcție de modul de finanțare

- a. Cu finanțare din fonduri publice
- b. Cu finanțare din fonduri private
- c. Cu finanțare mixtă

Clasificarea spitalelor

V. În funcție de specificul patologiei:

- a. Spitale generale
- b. Spitale de urgență
- c. Spitale cu profil specializat
- d. Spitale pentru bolnavi cu afecțiuni cronice

VI. Din punct de vedere al învățământului și cercetării științifice medicale:

- a. Spitale clinice
- b. Spitale universitare

Clasificarea spitalelor

VII. În funcție de categorii:

- a. Spitale de categoria I - cu competență profesională maximă (clinice, universitare, institute naționale)
- b. Spitale de categoria II - județene și de interes interjudețean
- c. Spitale de categoria III - municipale și orășenești
- d. Spitale de categoria IV - locale

Tipurile de spitalizare

- ▶ Integrală
- ▶ Programată
- ▶ Parțială
- ▶ De scurtă durată
- ▶ De urgență
- ▶ De lungă durată

Spitalizarea urgentă se efectuează

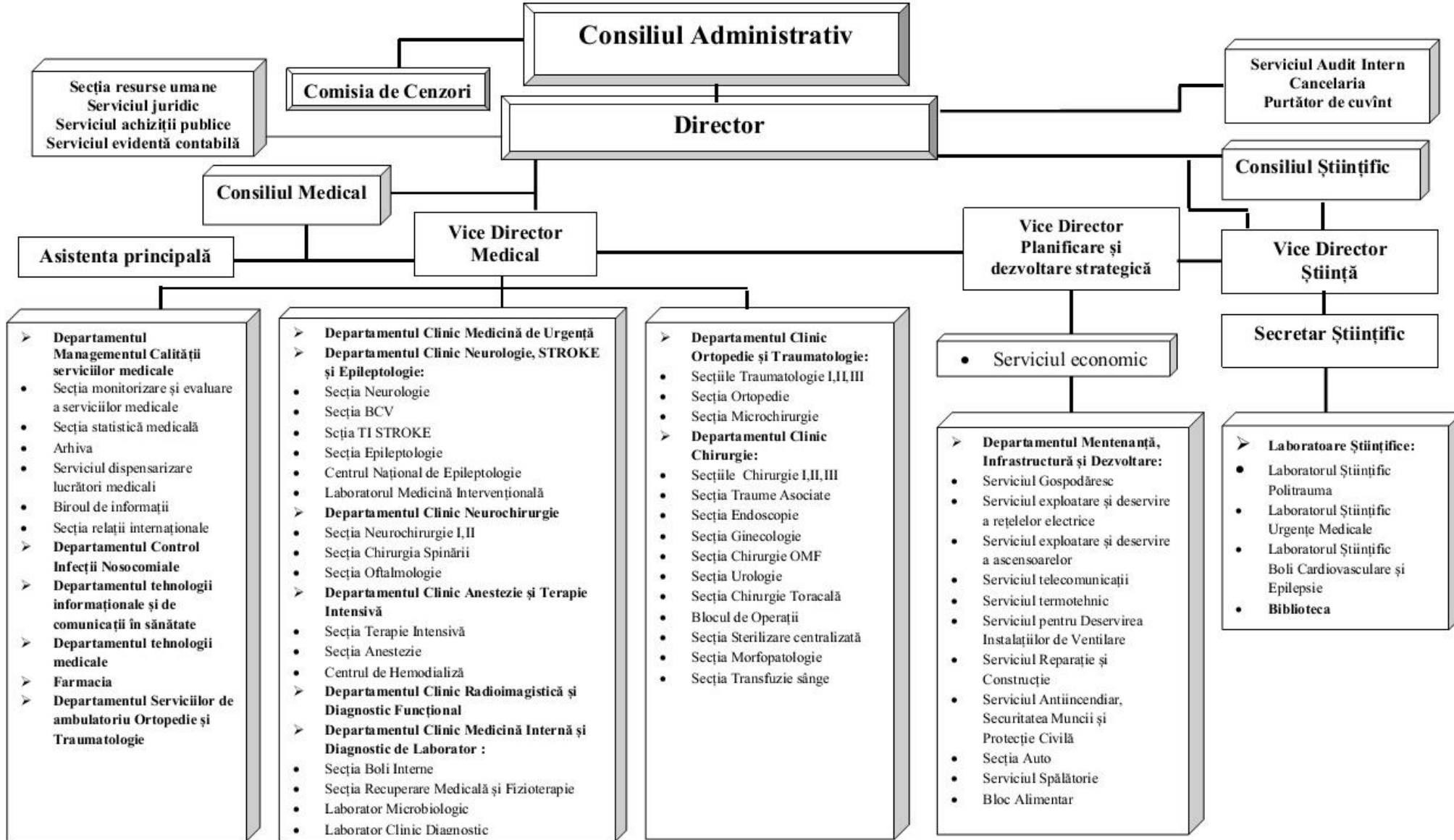
- ▶ La prezentarea directă a pacientului, fără bilet de trimitere
- ▶ Cu bilet de trimitere, eliberat de medicul de familie
- ▶ Cu bilet de trimitere, eliberat de medicul specialist de profil
- ▶ La trimiterea serviciului prespitalicesc de AMU
- ▶ Prin intermediul serviciului AVIASAN
- ▶ La solicitarea instituțiilor spitalicești raionale și municipale

Internarea programată se efectuează

- ▶ În baza biletului de trimitere de la medicul de familie
- ▶ În baza biletului de trimitere de la medicul de profil

Structura organizatorică a unui spital republican

ORGANIGRAMA IMSP Institutul de Medicină Urgentă

Elemente de management spitalicesc

- ▶ Guvernarea spitalelor este definită ca un proces de dirijare a tuturor funcțiilor și a performanței spitalului prin definirea misiunii, obiectivelor și monitorizarea realizării acestora
- ▶ Guvernarea este influențată de:
 - A. Determinanții socio-economici:
 - ▶ Sistemul de finanțare
 - ▶ Proprietarii
 - ▶ Gradul de autonomie a spitalului
 - ▶ Nivelul de pregătire a medicilor
 - B. Practica guvernării
 - ▶ Procedura de nominalizare
 - ▶ Frecvența întâlnirilor
 - ▶ Implicarea managerilor
 - ▶ Cooperarea dintre medici și spital

Spitalul este obligat

- ▶ Să acorde serviciile medicale respectând criteriile de calitate
- ▶ Să nu refuze acordarea asistenței medicale de urgență, ori de câte ori se solicită acest serviciu
- ▶ Să respecte confidențialitatea tuturor datelor și informațiilor pacienților, precum și intimitatea și demnitatea acestora
- ▶ Să factureze lunar casei de asigurări activitatea realizată etc.

Calitatea serviciilor

- ▶ Indicatorii de control privind calitatea procesului curativ se bazează pe:
 - ❖ Durata medie de spitalizare
 - ❖ Letalitatea
 - ❖ Letalitatea în primele 24 de ore de la spitalizare
 - ❖ Activitatea chirurgicală
 - ❖ Structura operațiilor efectuate
 - ❖ Frecvența complicațiilor în timpul operațiilor
 - ❖ Frecvența utilizării diferitor tipuri de anestezie
 - ❖ Letalitatea postoperatorie
 - ❖ Structura bolnavilor externați
 - ❖ Divergența diagnosticului clinic și morfopatologic
 - ❖ Infecțiile nozocomiale

Indicii de analiză a activității staționarului

- ▶ **Durata medie de utilizare a patului în an**
Numărul de zile -pat spitalizate de bolnavi în an

Număr paturi mediu anual

(R. Moldova 2016 - 272; 2017 - 269)

- ▶ **Rotație pat**
Număr bolnavi internați

Număr paturi mediu anual

(R. Moldova 2015 - 32.3; 2016 - 33)

Indicii de analiză a activității staționarului

► Durata medie de spitalizare a bolnavului la pat

Numărul de zile -pat spitalizate

Număr bolnavi externați și decedați

(R. Moldova 2016 - 9 zile; 2017 - 8 zile)

► Letalitatea spitalicească

Număr bolnavi decedați în staționar x 100

Număr bolnavi externați și decedați

(R. Moldova 2015 - 1.5%; 2016 - 1.6%)

Indicii de analiză a activității staționarului

► Durata medie de inactivitate a patului

365 - număr mediu de zile - pat exploata în an

Rotație pat

► Ponderea locuitorilor rurali din numărul total de bolnavi internați

Numărul locuitorilor rurali internați x 100

Numărul total internați

(R. Moldova 2015 - 53.1%; 2016 - 53.2)

Indicii de analiză a activității staționarului

▶ Durata medie de tratare a bolnavilor externați

Număr zile - pat spitalizate

Număr de bolnavi externați

▶ Durata medie de tratare a bolnavilor externați după unele maladii

Număr zile - pat spitalizate cu maladia dată

Număr de bolnavi externați cu maladia dată

Indicii de analiză a activității staționarului

- ▶ Numărul intervenției chirurgicale: **154491 - 2015; 157122 - 2016;**
inclusiv la bolnavi asigurați: **134945 - 2015; 135668 - 2016;**
- ▶ Numărul intervenției chirurgicale la 100 mii loc.:
4347- 2015; 4421 - 2016
- ▶ Numărul intervenției chirurgicale la bolnavii asigurați la 100 mii loc.:
5577- 2015; 5606 - 2016
- ▶ Ponderea intervenției chirurgicale la bolnavii asigurați :
87.3%- 2015; 86.3%- 2016
- ▶ Numărul intervenției chirurgicale la copii: **22067- 2015; 21715 - 2016**
- ▶ Numărul intervenției cu complicații: **1253 - 2015; 1026 - 2016**
- ▶ Numărul bolnavi operați: **132717 - 2015; 137190 - 2016**
- ▶ Numărul decedați operați: **1189 - 2015; 1357 - 2016**
- ▶ Letalitatea postoperatorie: **0.9% - 2015; 1.0% - 2016**

DOCUMENTAȚIE MEDICALĂ DE EVIDENȚĂ UTILIZATĂ ÎN STAȚIONARE

- ▶ **Registru de evidență a internărilor bolnavilor și renunțărilor la spitalizare 001/e Registru copertat 160 pag. 25 ani A4**
- ▶ **Registru de evidență a internărilor gravidelor, parturientelor și lehzurilor și renunțărilor la spitalizare**
002/e Registru copertat 160 pag. 50 ani A4
- ▶ **Fișa medicală a bolnavului de staționar cu anexele (zilnic, foaie de prescripții medicale, foaie de temperatură, foaie de indicatori principali ai stării bolnavului, aflat în secția (salonul) de reanimare și terapie intensivă, epicriză)**
003/e Formular 4 pag. 25 ani A4
- ▶ **Fișa bolnavului în staționarul de zi în spital**
003-2/e Formular 4 pag. 25 ani A4

DOCUMENTAȚIE MEDICALĂ DE EVIDENȚĂ UTILIZATĂ ÎN STAȚIONARE

- ▶ Fișa medicală de întrerupere voluntară a cursului sarcinii
003-3/e Formular 6 pag. 5 ani A4
- ▶ Foaia de evidență a mișcării bolnavilor și fondului de paturi pe staționar
007/e Formular 2 pag 1 an A4
- ▶ Registru de înregistrare a intervențiilor chirurgicale în staționar
008/e Registru copertat 160 pag Permanent A4
- ▶ Registru de înregistrare a nașterilor în staționar
010/e Registru copertat 160 pag 25 ani A4
- ▶ Proces - verbal de investigație anatomopatologică
013/e Formular 4 pag. 25 ani A4

DOCUMENTAȚIE MEDICALĂ DE EVIDENȚĂ UTILIZATĂ ÎN STAȚIONARE

- ▶ Fișa de trimitere la investigație histopatologică
014/e Formular 2 pag. 1 an A4
- ▶ Registru de înregistrare a primirii și eliberării cadavrelor
015/e Registru copertat 96 pag. 5 ani A4
- ▶ Centralizator de evidență a mișcării bolnavilor și fondului de paturi pe staționar, secție sau profilul paturi
016/e Formular 2 pag. 1 an A4
- ▶ Act de constatare a morții biologice
017/e Formular 1 pag. 30 ani A4
- ▶ Fișa de evidență a prelevării țesuturilor
018/e Formular 3 pag. 10 ani A4

DOCUMENTAȚIE MEDICALĂ DE EVIDENȚĂ UTILIZATĂ ÎN STAȚIONARE

- ▶ Pașaport pentru homotransplant 020/e Formular 1 pag. 30 ani A4
- ▶ Fișa donatorului (cadavrului) 021/e Formular I pag. 30 ani 2A5
- ▶ Extras din fișa medicală a bolnavului de staționar cu tumoare malignă 027-1/e Formular 2 pag. 10 ani A5
- ▶ Proces-verbal în caz de constatare la bolnav a formei avansate a tumorii maligne (grupa clinică IV) 027-2/e Formular 2 pag. 5 ani A4
- ▶ Act de prelevare a rinichilor de la cadavru în moarte cerebrală pentru transplantare 033/e Formular 1 pag. 30 ani A 4
- ▶ Fișa statistică a persoanei, externate și decedate din staționar 066/e Formular 2 pag. 25 ani A4
- ▶ Fișa de naștere 096/e Caiet 21 pag. 25 ani A4.
- ▶ Foaie de observație a nou-născutului 097/e Caiet 9 pag. 25 ani A4.
- ▶ Registru secției (salonului) nou-născuților 102/e Registru copertat 160 pag. 5 ani A4